

הכנסת היועצת המשפטית לכנסת

(סימוכין : 075355-2023)
ירושלים, כ"ג בתמוז התשפ"ג
12 ביולי 2023

לכבוד
חבר הכנסת שמחה רוטמן, יושב ראש ועדת החוקה, חוק ומשפט

נכבדי שלום רב,

הנדון: מענה למכתבך בנושא "ניסיון לפגיעה חמורה בטוהר ההצבעה בוועדות הכנסת ובסדרי עבודת הכנסת"

סימוכין : מכתבך מיום 6.7.2023 ; מכתבו של מנהל הוועדה, מר איל קופמן, מיום 5.7.2023

במכתבך שבסימוכין ביקשת כי אפעל בכלים העומדים ברשותי ביחס לאירועי ההצבעה בוועדת החוקה, חוק ומשפט על הצעת חוק-יסוד : השפיטה (תיקון – עילת הסבירות), ביום 4.7.2023. כמו כן, ביקשת לקבל ממני הנחיות בכל הנוגע לאופן הניהול של הצבעות בוועדה במצב שבו התנהלות חברי הכנסת פוגעת בניהול ההצבעה כסדרה. אבקש להשיבך כדלקמן :

1. ביום 4.7.2023 התקיימה בוועדת החוקה, חוק ומשפט הצבעה על הצעת חוק-יסוד : השפיטה (תיקון – עילת הסבירות), שבה אף אני נכחתי.
2. אכן, כמתואר במכתבך, במהלך ההצבעה שרר רעש רב באולם הוועדה באופן שהקשה על מסירת ההצבעה ועל שמיעת הצבעת חברי הוועדה, והדבר גם עולה מתיעוד ההצבעה כפי שמופיע באתר הכנסת וממכתבו של מנהל הוועדה, שצורף למכתבך. זאת, בשל המחאה של חברי הכנסת על קידום ההצעה וההצבעה עליה, וכן בשל רצונם של חברי כנסת מסיעות האופוזיציה לשמוע את דבריו של המשנה ליועצת המשפטית לממשלה, ד"ר גיל לימון עוד קודם להצבעה.
3. בהתאם להנחייתך, נערכה הצבעה שמית שבמסגרתה הקריא מנהל הוועדה את שמות חברי הוועדה, לפי רשימת שמות שהוא נוהג להשתמש בה להצבעות. על אף ההמולה בחדר הוועדה, הצליח מנהל הוועדה לוודא מה עמדתו של כל חבר כנסת ביחס להצעת חוק היסוד שהועלתה להצבעה.
4. לאחר שפורסמו תוצאות ההצבעה על ידי צוות הוועדה, חברת הכנסת אלהרר ציינה שנפלה טעות ברישום הצבעתה. היא ציינה שהצבעתה הייתה נגד, אף שנרשמה על ידי מנהל הוועדה כמי שלא השתתפה בהצבעה. מנהל הוועדה החל בבדיקת התיעוד של ההצבעה כפי שנקלט במצלמות ערוץ הכנסת, ואולם עוד בטרם קבלת תוצאות הבדיקה, החלטת, כמקובל בכנסת, לאפשר לכה"כ אלהרר למסור הצבעה מתוקנת לפרוטוקול, וזאת בין היתר משום שלא היה בתיקון זה כדי לשנות את תוצאות ההצבעה. החלטתך התקבלה, לפני משורת הדין, לאחר התייעצות עמי, ולאחר שציינת כי נכון לאותו מועד לא נמצא לכך גיבוי בווידיאו (ראה : 04:17:20).

5. ממכתבו של מנהל הוועדה עולה כי בבדיקה נוספת ומדוקדקת שביצע התברר שהתיקון לא נדרש, שכן חברת הכנסת אכן לא השתתפה בהצבעה, כפי שנרשם לראשונה. במכתבך אליי אתה מציין שחברת הכנסת הטעתה אותך וכי עליה לתת את הדין על כך. לדעתי, בנסיבות שנוצרו, על רקע ההמולה, והעובדה שיתכן שמדובר בטעות תמימה בלבד, ומכיוון שממילא הוספת הצבעתה הייתה לפרוטוקול בלבד ולא שינתה את התוצאות, הנכון ביותר הוא שבישיבה סמוכה בענין הצעת החוק, מנהל הוועדה, מר איל קופמן, יודיע לוועדה כי לאחר בדיקתו וכאמור במכתבו, לא נמצא בתיעוד הווידיאו תימוכין לטעות הנטענת, ולדעתי אין מקום לנקוט בכל צעד נוסף בעניין זה.

6. באשר לבקשתך לעניין ניהול הצבעות כשבאולם הוועדה שורר רעש או אי סדר – אציין כי אכן בעת ההצבעה בוועדה יש הצדקה רבה יותר להקפיד על סדרי הדיון באופן שיבטיח את תקינות ההצבעה, וזאת בשונה משלב הדיון בוועדה שבו יש לאפשר לחברי הכנסת זכות ביטוי רחבה, ובכלל זה אף לגלות סבלנות ומתינות כלפי מידה מסוימת של הפרעה לדיון. באופן מעשי, אני סבורה כי ניתן לנקוט, בין היתר, בשני אמצעים לשם הבטחת תקינות הליכי ההצבעה:

ראשית, ניתן לבקש מנציג נוסף מצוות הוועדה לגשת בסמוך לחבר הוועדה המצביע ולוודא את הצבעתו. במצבים רגישים במיוחד, אם כי לא ככלל, ניתן לפעול בהתאם לסעיף 118(א) לתקנון הכנסת ולהגביל בעת ההצבעה את הנוכחות באולם הוועדה לחברי הוועדה בלבד, אך אבקשך לנקוט בדרך זו במשורה ובשום שכל ובמצבים חריגים המצדיקים זאת.

בכבוד רב,

שגית אפיק

העתק:

עו"ד ד"ר גור בליי, היועץ המשפטי לוועדת החוקה, חוק ומשפט
מר איל קופמן, מנהל ועדת החוקה, חוק ומשפט